

Lokatiivi, yksikkö

1) Missä? Mistä? Millä? Miltä?

GOS?

Lokatiiviä käytetään, kun kerrotaan sijaintia eli missä jokin asia on. Suomessa pääte voi olla -ssa tai -lla. Saamessa on vain yksi paikallissija.

Mun lean **dálus**
Mun ásan **Anáris**
Mihkkal lea **girdingiettis**.
Mánát leat **luomus**.

*Olen **talossa**.*
*Asun **Inarissa**.*
*Mihkkal on **lentokentällä**.*
*Lapset ovat **lomalla**.*

Lokatiivi vastaa myös kysymykseen mistä/miltä.

Mun boadán **gilis**.
Minna lea **Avvilis** eret.
Busse vuolgá **stašuvnnas**.

*Minä tulen **kylästä/kylältä**.*
*Minna on kotoisin **Ivalosta**.*
*Bussi lähtee **asemalta**.*

2) Kenellä? Millä? Keneltä? Miltä?

GEAS? MAS?

Eatnis lea stuorra dállu.
Mus ii leat áigi.
Biret-Ingá oažžu skeanjka **Máhtes**.
Reive bođii **ustibas**.

***Äidillä** on iso talo.*
***Minulla** ei ole aikaa.*
*B-I saa lahjan **Máhtelta**.*
*Kirje tuli **ystävältä**.*

3) Joittenkin verbien kanssa

MAS?

Esimerkiksi:
ballat + lokatiivi = pelätä

Mun balan **guovžžas**.
Mánát ballet **stálus**.

Pelkään koiraa ("**koirasta**").
Lapset pelkäävät staaloa ("**staalosta**")

dolkat + lokatiivi = kyllästyä

Lean dolkan **láibbis**.
Beatanagat eai dolkka **bierrgus**.

Olen kyllästynyt leipään ("**leivästä**").
Koirat eivät kyllästy lihaan ("**lihasta**").

beroštit + lokatiivi = olla kiinnostunut

Mun in beroš **politiikas**.
Oahppit beroštit **sámegielas**.
Ále beroš **das!**

En ole kiinnostunut **politiikasta**.
Oppilaat ovat kiinnostuneita **saamenkielestä**.
Älä välitä **siitä!** ("Älä ole kiinnostunut siitä!")

Muodostaminen

1) PARILLISTAVUISET

vahva aste → heikko aste + -s

eadni	eat <u>ni</u> s	<i>äidissä/-stä/-llä/-ltä</i>
boallu	boa <u>lu</u> s	<i>napissa/-sta/-lla/-lta</i>
giehta	gie <u>đ</u> as	<i>kädessä/-stä/-llä/-ltä</i>
mánná	má <u>n</u> ás	<i>lapsessa/-sta/-lla/-lta</i>
baste	ba <u>st</u> tes	<i>lusikassa/-sta/-lla/-lta</i>
belko	be <u>l</u> kkos	<i>pölkysä/-stä/-llä/-ltä</i>
girku (=)	gi <u>r</u> ku	<i>kirkossa/-sta/-lla/-lta</i>

-as + mahdolliset loppukonsonantin muutokset

(huom! tavujen määrä lasketaan genetiivi-akkusatiivimuodosta)

sápmelaš	sápmela <u>č</u> as	<i>saamelaisessa/-sta/-lla/-lta</i>
ilolaš	ilola <u>č</u> as	<i>iloisessa/-sta/-lla/-lta</i>
ásodat (:g)	ásoda <u>g</u> as	<i>asuntolassa/-sta/-lla/-lta</i>
muitalus	muitalu <u>s</u> as	<i>kertomuksessa/-sta/-lla/-lta</i>

2) PARITONTAVUISET

-is + mahdollinen astevaihtelu heikosta asteesta vahvaan asteeseen.

gahpir	gahpi <u>r</u> is	<i>lakissa/-sta/-lla/-lta</i>
duottar (-dd-)	duo <u>dd</u> aris	<i>tunturissa/-sta/-lla/-lta</i>
bearaš (-rr-)	bea <u>rr</u> ašis	<i>perheessä/-stä/-llä/-ltä</i>
beana (-tn-, :g)	bea <u>tn</u> agis	<i>koirassa/-sta/-lla/-lta</i>
luomi (-pmá-, :n)	luo <u>pm</u> ánis	<i>hillassa/-sta/-lla/-lta</i>

3) SUPISTUMAVARTALOISET

heikko aste → vahventunut vasta aste (ns. 3. aste) + vokaalimuutokset + s

boazu (-ohcco-)	boh <u>cc</u> os	<i>porossa/-sta/-lla/-lta</i>
suolu (-ullo-)	sulo <u>l</u> os	<i>saaressa/-sta/-lla/-lta</i>
fális (-llá-)	fá <u>ll</u> ás	<i>valaassa/-sta/-lla/-lta</i>
njálggis (-lgá-)	njá <u>l</u> gás	<i>karkissa/-sta/-lla/-lta</i>

epäsäännöllinen taivutus:

olmmoš	olb <u>m</u> os	<i>ihmisessä/-stä/-llä/-ltä</i>
almmái	alb <u>m</u> ás	<i>miehessä/-stä/-llä/-ltä</i>

Persoonapronominit

mun	mus	<i>minussa/-sta/-lla/-lta</i>
don	dus	<i>sinussa/-sta/-lla/-lta</i>
son	sus	<i>hänessä/-stä/-llä/-ltä</i>
moai	munnos	<i>meissä/-stä/-llä/-ltä</i>
doai	dudnos	<i>teissä/-stä/-llä/-ltä</i>
soai	sudnos	<i>heissä/-stä/-llä/-ltä</i>
mii	mis	<i>meissä/-stä/-llä/-ltä</i>
dii	dis	<i>teissä/-stä/-llä/-ltä</i>
sii	sis	<i>heissä/-stä/-llä/-ltä</i>